

ROVVILTNEMNDA I REGION 3 Oppland

Miljødirektoratet
Klima- og miljødepartementet

Deres ref

Vår ref

Arkivnr

Dato 28.06.2017.

Vedtak om kvote for lisensfelling av ulv i Oppland i 2017/2018

Rovviltnemnda har i møtet den 28. juni 2017 vedtatt kvote og områder for lisensfelling av ulv i regionen;

Rovviltnemnda har etter naturmangfoldlovens § 18, jf. §§ 4, 7 og 10 i rovviltforskriften myndighet til å fastsette lisensfellingskvote for ulv i region 3 (Oppland).

Rovviltnemnda vedtar en kvote på 7 - sju ulver i region 3 (Oppland) uten noen nærmere regioninndeling for 2017/2018. Rovviltnemnda kan til enhver tid endre eget vedtak om kvote for lisensfelling dersom nye opplysninger tilsier det. Av hensyn til bestandssituasjonen og den genetiske variasjonen i bestanden, bør en vurdere tiltak slik at en ikke feller et individ som stammer fra den finsk – russiske bestanden.

Eventuelle endringer av områdegrenser og fordeling av gjenværende kvote underveis i fellingsperioden skal sekretariatet avklare med leder av nemnda. Bakgrunn og begrunnelse går fram av saksframlegget fra sekretariatet.

Vedtaket er fattet med hjemmel i Lov 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold § 18, og § 77, jf. forskrift 18. mars 2005 nr. 242 om forvaltning av rovvilt (rovviltforskriften) § 10, jf. §§ 1 og 3.

Nemnda viser til sekretariatet sin innstilling når det gjelder bakgrunn og begrunnelse for vedtaket.

Lisensfellingene iverksettes for å forhindre framtidige skader på bufe. Et uttak av sju ulv vurderes ikke å være til skade for bestandens overlevelse nasjonalt. Sekretariatets tilrådning følger etter dette vedtaket.

Dette vedtaket kan påklages etter forvaltningslovens bestemmelser. Evt. klage stiles Klima- og miljødepartementet, og sendes via nemndas sekretariat som er Fylkesmannen i Oppland.

Aud Hove (sign)
leder av rovviltnemnda i region 3

Sekretariatets tilråding:

Rovviltnemnda har etter naturmangfoldlovens § 18, jf §§ 4, 7 og 10 i rovviltforskriften myndighet til å fastsette lisensfellingskvote for ulv i region 3 (Oppland).

Rovviltnemnda vedtar en kvote på 5 ulver i region 3 (Oppland) uten noen nærmere regioninndeling for 2017/2018. Rovviltnemnda kan til enhver tid endre eget vedtak om kvote for lisensfelling dersom nye opplysninger tilsier det. Av hensyn til bestandssituasjonen og den genetiske variasjonen i bestanden, bør en vurdere tiltak slik at en at en ikke feller et individ som stammer fra den finsk – russiske bestanden.

Eventuelle endringer av områdegrenser og fordeling av gjenværende kvote underveis i fellingsperioden skal sekretariatet avklare med leder av nemnda. Bakgrunn og begrunnelse går fram av saksframlegget fra sekretariatet.

1. Bakgrunn

Det ble under behandlingen av St.meld. nr. 15 (2003-04) i Stortinget vedtatt at bestandsmålsettingen for ulv skal være 3 årlige ynglinger innenfor ulvesonen som ligger i deler av regionene 4 og 5.

Gjennom stortingets behandling den 6. juni 2016 av «Ulv i norsk natur. Bestandsmål for ulv og ulvesone», Meld. St. 21 (2015-2016), Innst. 330 S (2015-2016) er bestandsmålsettingen justert slik:

Bestandsmålet for ulv i Norge skal være 4–6 ynglinger per år, hvorav 3 skal være helnorske ynglinger, også ynglinger utenfor ulvesonen teller med. Ynglinger i grenserevir skal telle med på en faktor på 0,5.

Stortingets vedtak i sin helhet

- Område 2, 3 og 7 i dagens ulvesone skal tas ut, for øvrig skal ulvesonen videreføres som i dag.
- Bestandsmålet for ulv i Norge skal være 4–6 ynglinger per år, hvorav 3 skal være helnorske ynglinger, også ynglinger utenfor ulvesonen teller med. Ynglinger i grenserevir skal telle med på en faktor på 0,5.
- Stortinget ber regjeringen utrede mulige økonomiske ordninger for tap av eventuelle rettigheter eller belastninger innenfor ulvesonen og viser til ulvesoneutvalgets forslag knyttet til dette spørsmålet.
- Stortinget ber regjeringen legge frem en sak hvor man vurderer mulige ordninger for midler til kommuner med ynglinger innenfor ulvesonen.
- Stortinget ber regjeringen vurdere å tillate lik jakttid i og utenfor ulvesonen.
- Stortinget ber regjeringen bestille en ny uavhengig utredning av den genetiske opprinnelsen til ulvestammen i Norge.

- Meld. St. 21 (2015–2016) – om Ulv i norsk natur. Bestandsmål for ulv og ulvesone – vedlegges protokollen.

2. Hjemmelsgrunnlag/andre styrings dokumenter

«Rovviltforliket»

Representantforslag 163 S (2010-2011) (rovviltforliket) legger nye føringer for forvaltningen av rovvilt. Det ble ikke gitt egne føringer for ulv foruten at forvaltningen skal være tydeligere mellom de forskjellige sonene. Dette er stadfestet i et felles brev fra Klima- og miljødepartementet og Landbruks- og matdepartementet, datert 21.mai 2014, om en tydelig soneforvaltning i rovviltforvaltningen.

«Ulveforliket»

Stortinget behandlet den 6. juni 2016 Innst. 330 S (2015–2016) til Stortinget fra energi- og miljøkomiteen til Meld. St. 21 (2015–2016) Ulv i norsk natur — Bestandsmål for ulv og ulvesone. Det ble vedtatt noen endringer av grensene til forvaltningsområdet for ulv, jf. vedlagt kart (figur3). Videre skal bestandsmålet for ulv i Norge være 4–6 ynglinger per år, hvorav 3 skal være helnorske ynglinger. Også ynglinger utenfor ulvesonen teller med. Ynglinger i grenserevir skal telle med på en faktor på 0,5. Rovviltnemndene får også myndighet til å fatte vedtak som kan berøre familiegrupper som er felles med Sverige.

Naturmangfoldloven

I naturmangfoldloven § 18 står det:

Kongen kan ved forskrift eller enkeltvedtak tillate uttak av vilt og lakse- og innlandsfisk a) for å beskytte naturlig forekommende planter, dyr og økosystemer, b) for å avverge skade på avling, husdyr, tamrein, skog, fisk, vann eller annen eiendom,

c) for å ivareta allmenne helse- og sikkerhetshensyn eller andre offentlige interesser av vesentlig betydning,

(...)

Vedtak etter første ledd bokstav a til f kan bare treffes hvis uttaket ikke truer bestandens overlevelse og formålet ikke kan nås på annen tilfredsstillende måte.

Forskrift om forvaltning av rovvilt

Ved forskriften om forvaltning av rovvilt, fastsatt ved Kgl. res. den 18.3.2005, er de regionale rovviltnemndene gitt myndighet til å fatte vedtak om kvote for skademotivert lisensfelling for å begrense veksten og/eller utbredelsen av en bestand av ulv etter forskriftens § 10. Det er en forutsetning for rovviltnemndenes myndighet at bestanden ligger over det nasjonalt fastsatte bestandsmålet for regionene. Region 3 (Oppland) har etter § 4 i rovviltforskriften ikke noen bestandsmål for ulv. Rovviltnemnda i region 3 (Oppland) har således myndighet til å fatte vedtak om lisensfelling av ulv.

Følgende bestemmelser med tilhørende kommentarer gjelder vurdering av hvorvidt de regionale nemndene har myndighet til å fatte vedtak, og fastsetting av kvote for lisensfelling av ulv:

§ 7 Generelle bestemmelser om vedtak fattet av rovviltnemnden

Rovviltnemnden har myndighet til å fatte vedtak om kvote for felling etter forskriften § 8 og § 10 og kvote for jakt etter forskriften § 11 når bestanden av den enkelte art ligger over de nasjonalt fastsatte

bestandsmålene for regionen, jf. forskriften § 4. nemndens myndighet skal for ulv baseres på de siste dokumenterte data om siste års ynglinger fra Nasjonalt overvåkningsprogram for rovvilt, jf. forskriften § 3 tredje ledd. (...)

Rovviltnemndens vedtak skal bygge på den regionale forvaltningsplanen for rovvilt, data om biologisk og bestandsmessige forhold og om skade- og konfliktsituasjonen, jf. forskriften § 3 tredje ledd og § 6.

En rovviltnemnd kan ikke fatte vedtak om kvote for felling som berører familiegrupper eller revirmarkerende par av ulv der deler av reviret ligger i Sverige.
(...) Etter at vedtak om kvote for felling er fattet etter forskriften § 8 og § 10 og kvote for jakt etter forskriften § 11, skal irregulær avgang av rovvilt innenfor regionen belastes den kvote som er bestemt av rovviltnemnden.

Kommentarer til § 7 første ledd:

(...) I de tilfeller der de nasjonale bestandsmålene i regionen ikke er nådd har ikke rovviltnemnden myndighet til å fatte vedtak om kvote for felling og jakt. I disse tilfellene er det Miljødirektoratet som har myndighet til å fatte vedtak om kvote for felling og jakt i regionen. Direktoratet skal imidlertid vurdere om slik myndighet skal delegeres til rovviltnemnden etter en helhetlig vurdering av bestandssituasjonen for den aktuelle rovviltart, jf. kommentarene til forskriften § 13 annet ledd. (...).

§ 10 Kvote for lisensfelling på gaupe, jerv, bjørn og ulv

Dersom vilkårene i forskriften § 7 er oppfylt kan en rovviltnemnd fatte vedtak om kvote for skademotivert lisensfelling for å begrense veksten og/eller utbredelsen av en bestand av gaupe, jerv, bjørn og ulv. Felling kan bare gjennomføres dersom det ikke finnes annen tilfredsstillende løsning ut fra prinsippet om geografisk differensiert forvaltning. Rovviltnemnden kan til enhver til endre eget vedtak om kvote for lisensfelling dersom nye opplysninger tilsier det.

Fellingsperioden er 1. oktober 2017 til og med 31. mars 2018 for ulv utenfor forvaltningsområdet for ynglende ulv.

Videre fra kommentardelen til forskriften

Innenfor ulvesonen vil det være parring, yngling og årssvalper som kan bli berørt av en lisensfelling. Det er derfor i dette området fastsatt en fellingsperiode som på den ene siden sikrer at årssvalpene er store nok til å kunne greie seg uten alfadyr dersom disse blir skutt, og på den andre siden er fellingsperioden avgrenset av perioden da ny parring starter. Ut fra dette er fellingstiden i dette området fastsatt til perioden 1. januar til og med 15. februar. For år 2017 er det gjort et unntak, her varer fellingsperioden til og med 31. mars. Unntaket er begrenset til 2017.

Utenfor ulvesonen vil det i hovedsak være lisensfelling rettet mot nye pardannelser av voksne dyr eller voksne streifdyr. I dette området er fellingstiden fastsatt til perioden 1. oktober til og med 31. mars. Der en lisensfelling utenfor ulvesonen kan berøre valper bør ikke lisensfellingene starte før 1. januar.

Lisensfelling av alle rovviltarter omfattes av grunneiers enerett. Miljødirektoratet kan imidlertid bestemme at felling kan utføres uavhengig av grunneierretten, jf. viltloven § 35. Dette kan for eksempel være aktuelt for å sikre at felling av skadevoldende individer gjennomføres på en effektiv måte.

Om saksbehandlingsfrister

Klima og Miljødepartementet har i brev dat. 16. desember 2013 fastsatt instruks om tidsfrister i saker knyttet til rovvilt. En viktig hensikt med instruksene er at saker om kvotejakt og lisensfelling av rovvilt

skal behandles mens de ennå er aktuelle. Departementet ber derfor om at saksbehandlingen legges opp slik at fristene kan holdes også der vedtakene påklages. Det betyr normalt at vedtak i 1. instans må fattes senest 2 ½ måned før jakt- og fellingsstart. Lisensfellingsperioden for ulv utenfor ulvesonen er fra 1. oktober til 31. mars.

3. Bestandssituasjonen for ulv

Ulv overvåkes årlig med felles metoder i både Sverige og Norge i perioden fra 1. oktober til 31. mars. De endelige resultatene presenteres i en felles rapport 1. juni hvert år. Oversikt i kart over familiegrupper og revirmarkerende par er gitt i kart, fig. 2.

Den siste felles gjennomgangen av bestandssituasjonen for ulv i Skandinavia er fra 1. juni 2017 med rapporten «Bestandsovervåking av ulv vinteren 2016-2017. Bestandsstatus for store rovdyr i Skandinavia NR: 1, 2017» (vedlegg 1). Denne rapporten viser antallet ynglinger våren 2016 siden den baserer seg på sporinger vinteren 2016-2017. Rapporten er utarbeidet av Høgskolen i Innlandet i samarbeid med Viltskadecenteret Grimsø og Rovdata.

Nedenfor gjengis utdrag fra denne rapporten.

- Vinteren 2015-2016 ble totalt 46 familiegrupper av ulv dokumentert i Skandinavia, hvorav 34 i Sverige, fem i Norge og sju med tilhold på begge sider av riksgrensen.
- Totalt ble 28 revirmarkerende par påvist, hvorav 19 ble funnet i Sverige, tre på tvers av riksgrensen og seks i Norge.
- Totalt i Skandinavia ble det ved feltregistreringer og DNA-analyser bekreftet 43 valpekull i 2016, hvorav 32 ble påvist i Sverige, sju i svensk-norske grenserevir og fire i Norge.

Mer ulv på norsk side, men færre hel-norske ulver

Det er under vinterens overvåking av ulv påvist 105-112 individer innenfor landets grenser, og det er en økning på cirka 19 prosent fra i fjor. Det er påvist færre helnorske ulver og flere ulver i grenserevir, viser status fra Rovdata.

I Norge kartlegger vi antall ulver i landet ved hjelp av sporing på snø og innsamling av prøver for DNA-analyser, og alle registrerte ulver regnes med i bestandstallene. Registreringsperioden pågår hovedsakelig fra 1. oktober til 31. mars hvert år.

Det ble påvist 54-56 ulver med helnorsk tilhold og 51-56 ulver i grenserevir vinteren 2016-2017. Til sammen 105-112 ulver på norsk areal er en øking på totalt 13-19 ulver, eller cirka 19 prosent, fra 90-93 ulver i fjor vinter. De fleste ulvene i landet er påvist innenfor ulvesonen, og særlig i Hedmark fylke (Rovdata).

11 av ulvene i Norge er registrert døde i løpet av registreringssesongen.

Samtidig som det har blitt flere ulver i grenserevir har antall ulver som kun oppholder seg i Norge gått ned. Det ble vinteren 2015-2016 påvist 65-68 helnorske ulver og minst 25 ulver i grenserevir, og sammenlignet med i år gir det en nedgang på cirka 17 prosent i antall helnorske ulver.

Ingen økning i Sverige

Når man fordeler ulvene i grenserevir likt mellom landene blir det cirka 355 ulver i Sverige og 79,5-84

ulver i Norge. I den svenske delbestanden, der den største andelen av Skandinavias ulver holder til, er det ingen tydelige endringer i bestandstallene de siste to årene (Rovdata).

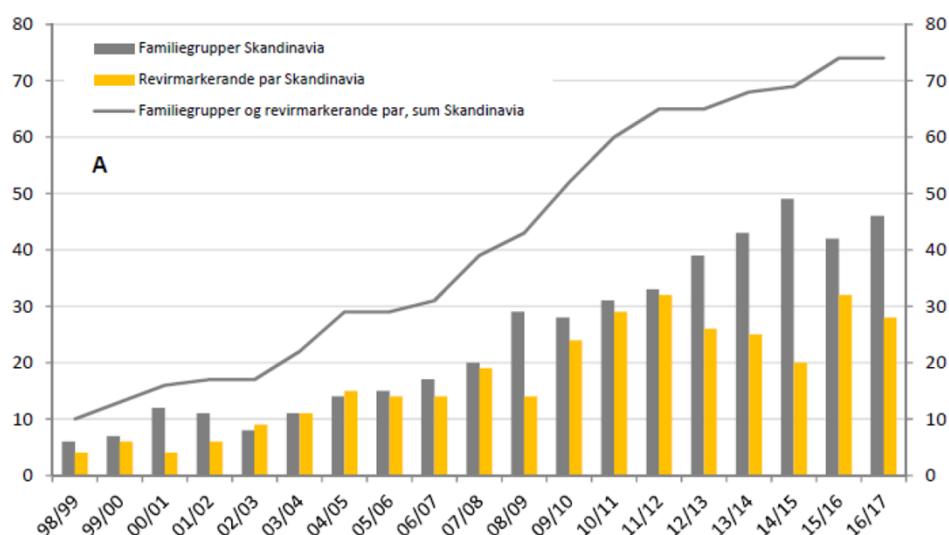

Fig 1. Ulveflokker og revirmarkerende par av ulv i Skandinavia i perioden 1. oktober – 28. februar i årene 1998/99 – 2016/17 (figur hentet fra Fylkesmannen i Hedmark).

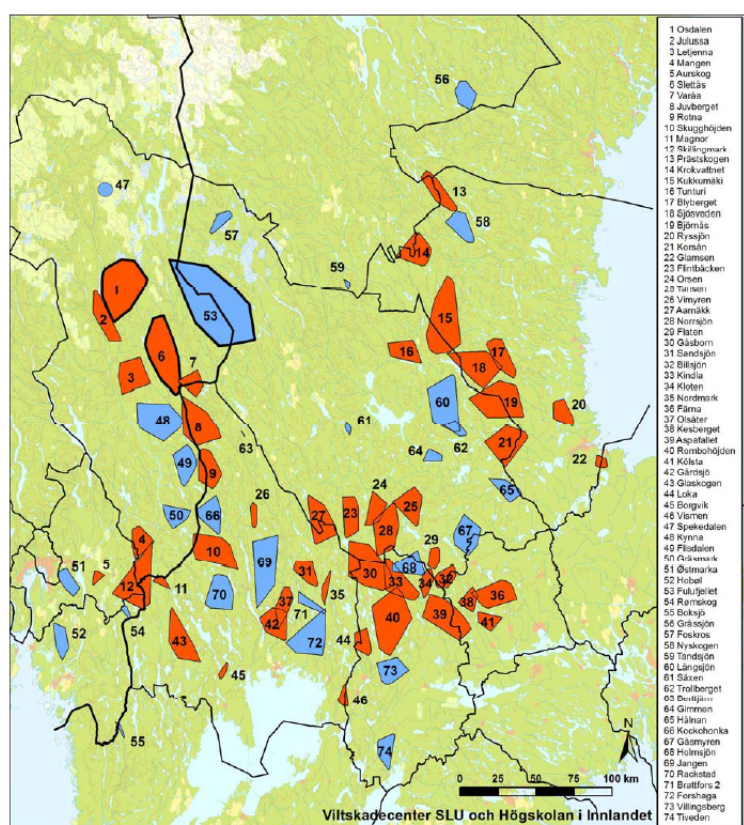

Fig 2. Kart over familiegrupper og par vinteren 2016/17 (fam. Grupper røde polygoner, revirmarkerende par blå polygoner)

4. Bestandssituasjon og skadeutvikling for ulv mer spesifikt for Oppland

Tidligere år

Det er ikke påvist ynglinger av ulv i Oppland i nyere tid, men regionen har de siste årene hatt besøk av streifindivider. Noen individer har også hatt tilhold i enkelte områder over lengre tid.

Kort sammenstilling av de viktigste hendelser med ulv i Oppland de senere år:

- Påviste tap av rein til ulv i Oppland i Vågå og Lom i 2001.
- I mai 2006 ble en skadegjørende ulv i Lesja felt på skadefellingstillatelse gitt av direktoratet.
- I 2007 gjorde en streifende ulv skader på sau i Ringebu i forbindelse med beiteslipp, men ulven ble ikke felt.
- I 2008 hadde en svært små tap voldt av ulv i Oppland, mens det i 2009 var store ulveskader i Nord-Fron og Ringebu. Det ble gitt skadefellingstillatelse på to ulver, og begge ble felt.
- I juni 2010 ble den radiomerkede «Galven 2» felt på skadefellingstillatelse i Lillehammer kommune av Statens naturoppsyn. I tillegg ble to ulver felt i Ringebu i juli 2010.
- I 2011 ble det ikke registrert tap av beitedyr til ulv i Oppland, men ulv ble observert flere steder. Det ble påkjørt en ulv på jernbanen ved Hunderfossen i mai 2011, men ulven kom seg videre.
- I 2012 ble det gjort mange observasjoner av ulv, særlig i april-mai, og to individer oppholdt seg i Lesja over lengre tid. Den ene ble felt på skadefelling i midten av juni, men den andre ble ikke felt, til tross for sammenhengende skadefellingstillatelse til begynnelsen av oktober. Det ble påvist store tap til ulv i Lesja i 2012.
- I 2013 ble det påvist 174 skader av ulv Oppland (Skadene i Gausdal, Øyer, Nord-Fron og Øystre Slidre). To ulver ble felt på skadefelling, hvorav en i Vang og en i Nord-Fron. I tillegg ble en ulv påkjørt av toget ved Eina. Det ble felt en ulv på skadefelling i Nord-Fron og en i Vang.
- I mai 2014 var det innvandring av noen dyr inn i Oppland. Et av disse er tatt ut på skadefelling i regi av SNO (Nord-Fron). To andre dyr ble først sporet i Grimsdalen i Dovre, så Skogbygde i Vågå, videre gjennom Reinheimen i Skjåk. Det ble tidlig gitt skadefellingstillatelse på disse dyrene pga. av skadepotensialet for kommende beitesesong og de erfaringer vi har gjort mht til innvandrende ulv tidligere år, da særlig i 2009, -12 og -13. I desember dette året ble en ulv tatt ut på skadefelling i Øystre Slidre etter omfattende skader på tamrein.
- I 2015 ble det tatt ut tre ulver på skadefellingstillatelse i Oppland. Den ene, i Ringebu, ble tatt ut pga framtidig skadepotensiale (før den gjorde skade). Den andre var trolig en som først gjorde skade i Ringsaker og vandret nordover til Roverud med skader der. Den tredje ble felt i Nord-Fron etter å ha gjort en del skade på sau i Midt-Gudbrandsdal en tid. I juni var det skader i Jevnaker/Lunner som fortsatte over i Ringerike/Hole kommuner i Buskerud, her ble det ikke felt noen dyr. DNA-funn viste at dette dyret var det samme som tok sau på Torpa/Nordre Land i rundt påsken samme år.
- 2016 fikk vi tidlige skader av ulv på Lesja, denne ble raskt felt. Det samme ble en ulv som gjorde skade på Kvamsfjellet i Nord-Fron.

- I 2017 har vi i tidsrommet 30. mai -16. juni avdekt rundt 140 skadetilfeller av ulv i Hurdal og Gran/Toten (fig 4). Ulven er pr. dato ikke felt. En ulv ble raskt felt i Ringebu, etter 8 påviste skader i Imsdalen. Kort tid etter ble det iverksatt skadefellingstillatelse på ulv fra FM Hedmark etter nye skader på Stor-Elvdalsida i samme område.

Selv om vi har hatt årsvise skadesituasjoner med ulv de senere år, er forekomsten av ulv i Oppland vinterstid, dvs i lisensfellingsperioden svært beskjeden (se kartutsnitt nedenfor 2014-2016/17, fig 3). Dette kommer bla. av at ulv som vandrer fra etablerte revir østover og i Sverige, før eller senere blir tatt ut på skadefelling.

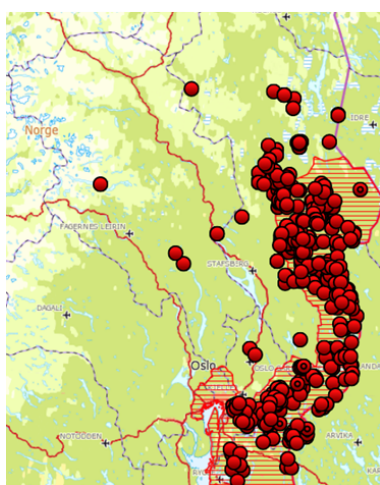
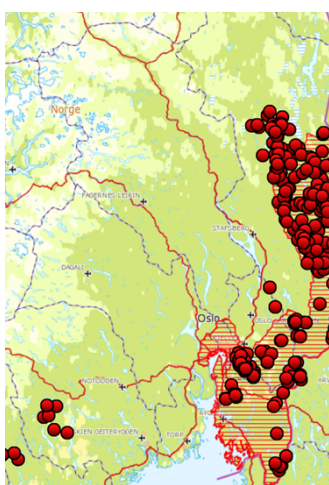
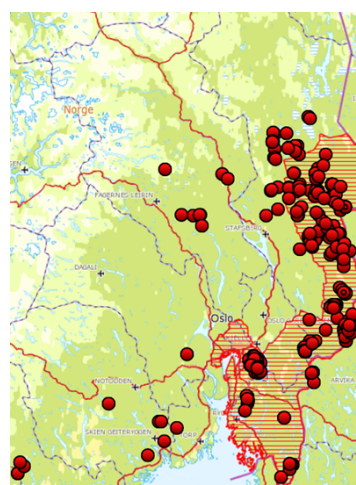

Fig 3. Påviste observasjoner
av ulv i lisensfellingsperioden
1. okt 2016-31. mars 2017

1. okt 2015-31. mars
2016

1. okt 2014-31. mars 2015

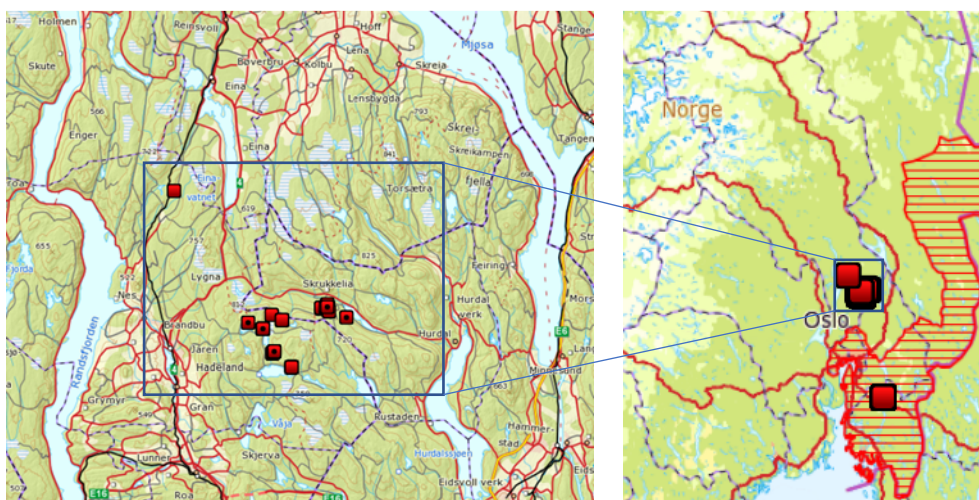

Fig 4. Påviste skader av ulv hittil i 2017. Pr 22. mai er det avdekt ca 140 skader i området Hurdal/Gran/Toten – alle skadene går ikke fram av kartet

5. Tidligere kvotevedtak – lisensfelling ulv

Rovviltnemnda har vedtatt følgende kvoter for lisensfelling på ulv de siste år;

	Nemndas kvotevedtak – ant. dyr	Felt
2011/12	1	-
2012/13	1	-
2013/14	3	-
2014/15	3	-
2016/17	3	-

Siden 2000 er 22 ulver blir felt i Oppland. 19 av disse er tatt ut på skadefelling, en ulv felt i nødverge – en påkjørt av bil – en påkjørt av tog. Det er altså ikke felt ulv på ordinær lisensfelling i Oppland. I Hedmark er 35 av 101 felte ulver felt på lisensfelling i samme tidsrom. I Buskerud er 1 av 3 felte ulver felt på lisensfelling.

Tidligere år er kvotevedtaket på ulv gjort i august måned, dvs. mot beitesesongens slutt. På grunn hensynet for å sikre forsvarlig klagebehandling, gjøres nå vedtaket tidligere, i juni måned.

Fellingsperioden for ulv er fra 1. oktober – 31. mars. Dette betyr at en eventuell felling av ulv på skadefelling etter at lisensfellingskvoten er vedtatt, trekkes fra lisensfellingskvoten.

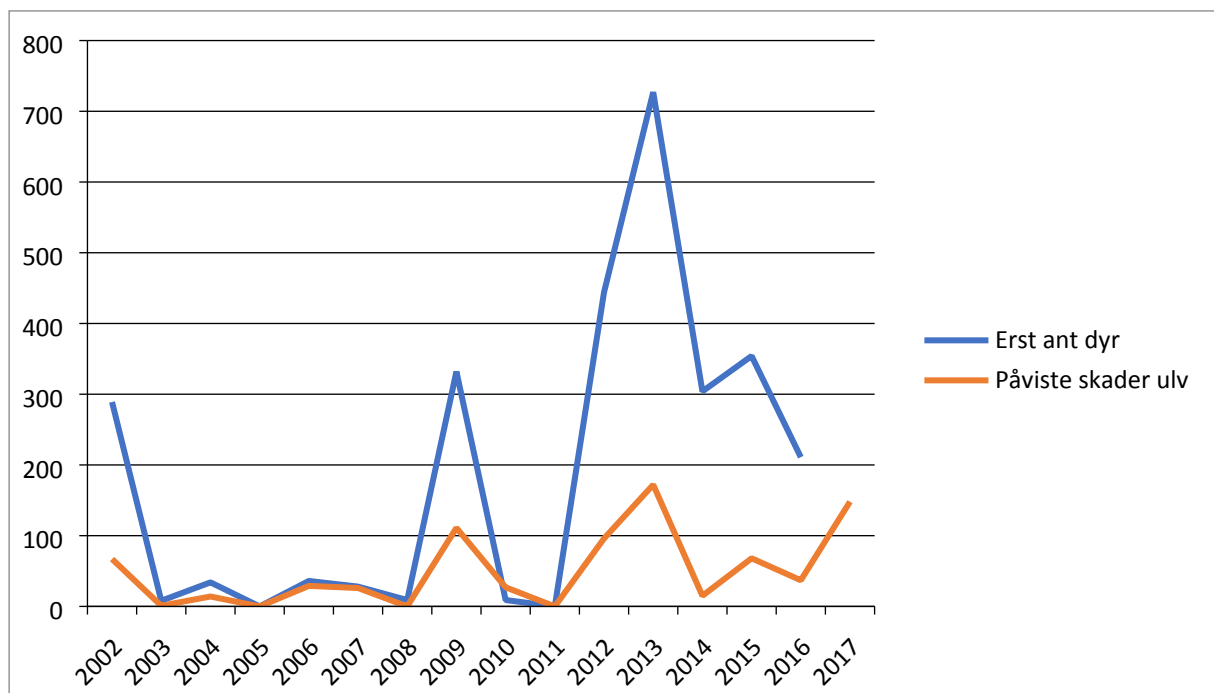
6. Skader på husdyr og tamrein

I 2014 ble 33 tamrein påvist drept/skadet av ulv i Øystre Slidre/Nord-Aurdal – totalt 53 rein ble erstattet som tap til ulv. 15 sau/lam ble påvist drept/skadet av ulv, totalt ble ca 300 sau/lam erstattet som tap til ulv.

I 2015 ble det påvist 68 skadetilfeller med ulv som skadegjører, det ble erstattet 356 sau og lam som tap til ulv totalt i 2015.

I 2016 ble det påvist 37 skadetilfeller med ulv som skadegjører, der de fleste var påvist i Fron. Det er ble gitt erstatning for et tap på 211 sau/lam.

Tap til ulv varierer en del mellom år, og hadde en topp i 2013. Etter dette har det vært noe nedadgående tendens (se fig 5).

7. Vurdering

Med de bestandsmål som er satt for forvaltningsområdet for ulv i Norge og bestandsmål for ulv i Sverige, må det framover påregnes streifindivider, også i noen grad i vinterhalvåret i Oppland. Slike streifdyr kan erfaringsmessig gjøre stor skade på bufe og tamrein. Selv om det ikke er bestandsmål for ulv i Oppland, er det likevel ingen regel mot at enkeltdyr kan opptre, men skadeomfanget skal begrenses mest mulig bl.a. gjennom lisensfelling og skadefelling, og andre forebyggende tiltak.

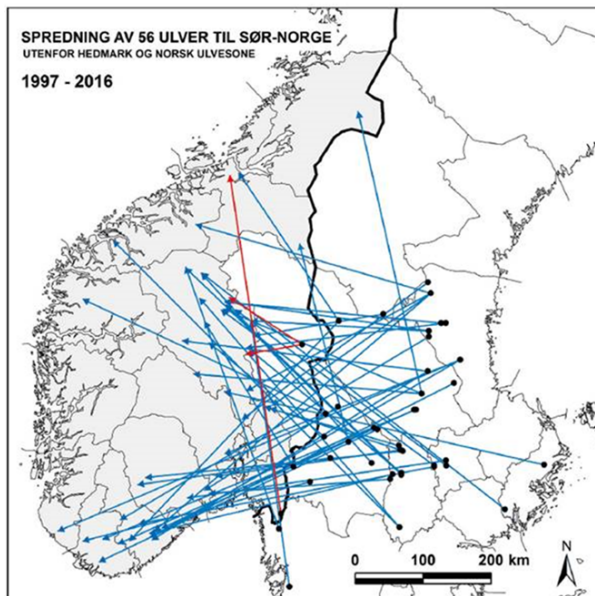

Fig 6. Spredning av ulv til Sør-Norge utenfor ulvesonen. Nesten alle individer vi har fått inn over Sør-Norge stammer fra revir fra svensk side.

Lisensfelling vinterstid vil ikke nødvendigvis foregå på de samme individene som vil opptre i fylket sommerstid. De dyr som vi har på streif i Oppland, har stort vandringspotensial (ikke revirhevdende). Lisensfelling av ulv i Oppland vil derfor etter sekretariatets vurdering ha en noe mer usikker effekt i forhold til direkte tapsreduksjon hos oss den påfølgende beitesesong. Erfaring til nå, tilsier at det er dyr som vandrer inn på våren, helst fra revir i Sverige som gjør skade på bufe i Oppland (fig 6). Disse dyrene er av liten betydning i forhold til å oppnå det nasjonale bestandsmålet, da erfaring viser at de i liten grad vandrer tilbake østover igjen. De *kan* imidlertid har stor genetisk verdi for den Skandinaviske ulvestammen.

Sekretariatet mener at sannsynligheten for at det nasjonale bestandsmålet nås i 2017, er minst like stor som den har vært tidligere år. Dette grunngis i at bestanden i Norge har økt (inklusive grenseindividene) – og at det ser ut som om overlevelsen av revirmarkerende ulv også har økt de siste årene. Det er derfor grunnlag for å anta at iverksetting av lisensfelling av ulv utenfor ulvesona ikke er til hinder for at bestandsmålet nås i 2017 (ref. Fylkesmannen i Hedmark). Denne vurderingen vil også da gjelde for Oppland.

I vurderingen av lisensfellingskvote legger sekretariatet spesielt vekt på at det har vært en økende aktivitet av ulv i regionen de siste årene i grenseområdene mot Sverige, og at det har vært flere til dels store tapssituasjoner til ulv i perioden 2009-16 i Oppland. Det er tatt ut totalt 13 ulv i Sør-Norge på skade- og lisensfelling siden 1. oktober 2016. Det må med i vurderingen at det er tatt ut en ulv skadefelling hittil i fylket i år (Ringebu). Det er videre vektlagt at en har begynt å regulere bestanden noe på svensk side (14 dyr siden 1.1.2016), men det er usikkert hvorvidt slikt uttak har bidratt til å redusere innvandring av ulv i Norge på våren.

Det er vanskelig å forutsi hvor mange ulver som vil oppholde seg i Oppland i høst og vinter, og om disse vil gjøre skade kommende beitesesong. Vi har pr. 23. juni aktivitet av minst en ulv i fylket med pågående skadefellingsforsøk på Gran/Hadeland. Det er også skadefellingsforsøk på en ulv i grenseområdene Stor-Elvdal og Ringebu. Situasjonen mht. forekomst av ulv før jaktstart 1. oktober vil avhenge av hvorvidt dyr blir tatt ut på skadefellingstillatelser i beitesesongen, så de vil være en viss usikkerhet knyttet til dette. Vi bør imidlertid ta høyde for at det blir felt ulv i hver av disse

fellingsforsøkene som må trekkes fra den vedtatte lisensfellingskvoten. Vi ser det derfor som hensiktsmessig å høyne lisensfellingskvoten på ulv i forhold til det som har vært vedtatt de siste årene. Sekretariatet tilrår derfor at det vedtas en lisensfellingskvote på fem - 5 ulver i region 3 for lisensfellingsperioden 2017/2018.

Rovviltnemnda kan til enhver tid endre eget vedtak om kvote for lisensfelling dersom nye opplysninger tilsier det. Fylkesmannen vil i den forbindelse holde nemnda spesielt oppdatert om eventuelle individer som oppholder seg lang tid i fylket, genetisk kunnskap om enkeltindivider og annen relevant informasjon.

Av hensyn til den genetiske variasjonen i bestanden, bør det vurderes tiltak for at en ikke feller et individ som stammer fra den finsk-russiske bestanden. Sekretariatet viser til vedlagte felles retningslinjer for forvaltning av genetisk verdifulle individer i den skandinaviske ulvebestanden fra Miljødirektoratet og Naturvårdsverket om dette.

Etter naturmangfoldloven § 7 skal prinsippene i §§ 8 til 12 i naturmangfoldloven legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet. Fylkesmannen har benyttet eksisterende kunnskap om ulv i behandlingen av saken, jf. § 8, beskrevet ovenfor i saksframlegget. Gjennom statusrapporter og annen informasjon fra overvåkingen (Rovdata) og det skandinaviske ulveprosjektet (Skandulv) er det betydelig kunnskap om den samlede belastningen som ulvebestanden blir utsatt for, jf. naturmangfoldloven § 10. Undersøkelser fra Skandinavia viser at ulovlig jakt er en vesentlig faktor som påvirker den samlede belastningen på ulvebestanden. Det registreres også noe sykdom på ulv og avgang ved påkjørsler. I tillegg blir bestanden påvirket av den høye graden av innavl i bestanden, skadefellinger og lisensfelling. Fylkesmannen har vurdert den samlede belastninga som ulvebestanden er og vil bli utsatt for, og mener at vedtaket ikke er i strid med prinsippet i § 10 i naturmangfoldloven. Ut fra overnevnte vurderer vi at kunnskapsgrunnlaget er tilstrekkelig, og føre-var-prinsippet er derfor tillagt liten vekt, jf. naturmangfoldloven § 9. Vi viser i den forbindelse også til at innstillingen legger opp til at man skal vurdere tiltak for å unngå felling av genetisk verdifulle individ. Etter vår vurdering er § 11 ikke relevant her, og vi legger til grunn at Stortinget gjennom vedtaket om forvaltningsområde for ynglende ulv har tatt de hensyn som senere er nedfelt i naturmangfoldloven § 12.

8. Sekretariatets forslag til vedtak

Rovviltnemnda har etter naturmangfoldlovens § 18, jf. §§ 4, 7 og 10 i rovviltforskriften myndighet til å fastsette lisensfellingskvote for ulv i region 3 (Oppland).

Rovviltnemnda vedtar en kvote på 5 - fem ulver i region 3 (Oppland) uten noen nærmere regioninndeling for 2017/2018. Rovviltnemnda kan til enhver tid endre eget vedtak om kvote for lisensfelling dersom nye opplysninger tilsier det. Av hensyn til bestandssituasjonen og den genetiske variasjonen i bestanden, bør en vurdere tiltak slik at en ikke feller et individ som stammer fra den finsk – russiske bestanden.

Eventuelle endringer av områdegrenser og fordeling av gjenværende kvote underveis i fellingsperioden skal sekretariatet avklare med leder av nemnda. Bakgrunn og begrunnelse går fram av saksframlegget fra sekretariatet.